Bystander intervention per a frenar la violència escolar

written by Sara Carbonell | 19 de January de 2023

No totes les intervencions són efectives per a frenar i reduir la violència als centres educatius. Ens arriben moltes propostes basades en ocurrències que s'estan implementant sense cap èxit.

Com a mestra he pogut estar en formacions en què han arribat a dir que, quan hi haja violència, se li pot oferir un "maletí de farmaciola" a la víctima perquè amb una "tireta màgica", per exemple, el dany es repare com per art de màgia. Pitjor encara és quan en les pràctiques que s'estan duent a terme en alguns centres educatius (algunes impulsades per les normatives), es fan "reunions informals" amb l'agressor i la víctima perquè, a través de preguntes afectives, ambdues parts puguen expressar les raons i els sentiments.

Tots i totes les que estem en contra de tot tipus de violència sabem que **mai no hi ha raons per a exercir la violència i que justificar-la buscant un motiu no ha aconseguit mai fer passos per a acabar amb ella**. A més, ajuntar l'agressor amb la víctima perquè dialoguen l'únic que aconsegueix és tornar a exposar la víctima.

Però què diuen les evidències científiques d'impacte social? **Està àmpliament demostrat a nivell internacional que el més efectiu per a frenar la violència és el que es coneix com *bystander intervention***, és a dir, l'activació dels i les testimonis a favor de les víctimes. Aquesta intervenció centra la protecció en les víctimes, a través de la intervenció directa o indirecta, trencant el silenci i explicant allò que ha passat o que passarà. Aquesta estratègia està donant resultats també en la reducció de la violència cap a col·lectius vulnerables com l'LGBTIQ+.

A moltes escoles el club de valents violència zero, emmarcat en el model dialògic de prevenció i resolució de conflictes, està aconseguint aquesta activació de la comunitat.

Totes les persones que formen part de la comunitat educativa aprenen que, **quan són testimonis directes o indirectes de la violència, no poden ser neutrals i mirar cap a un altre lloc perquè aquest comportament fa entendre que estan de part de l'agressor**. Aprenen a actuar sense exposar-se a ser atacats. Molts fan el que anomenen "escut" o "pinya"; quan veuen que algú tracta malament, s'acosten junts i juntes i es posen al costat de la víctima dient frases que deixen clar el rebuig al comportament violent com "no t'ho permetrem" o "no estem d'acord". Saben que actuar units és efectiu perquè eviten atacs o represàlies per defensar les víctimes, prevenint la violència aïlladora. Una manera de recordar de manera senzilla com posicionar-se protegint-se alhora, és recordar les "5D":

1. **delegar** (denunciar la violència),
2. **distreure** (fingir ser amic de la víctima causant una distracció),
3. **directament** (quedar-te amb la víctima i frenar l'agressor amb paraules),

4. **demorar** (acompanyar després la víctima donant suport) i
5. **documentar** (observar i anotar la informació per a després denunciar).

Personalment, sóc testimoni cada dia de l'efectivitat de basar en les evidències els programes educatius per a millorar la convivència als centres educatius. A la meua escola els xiquets i xiquetes no tenen por de trencar el silenci perquè quan ho fan són valorats socialment i sempre troben suport. Els problemes de convivència ixen a la llum en els primers moments i s'aborden entre tots i totes, rebujant el comportament de qui parla malament, es burla, menysprea, insulta per xarxes, pressiona o amenaça. Això aconsegueix que no vaja a més i deixa clar el missatge: **qui vulga exercir violència no tindrà qui el tape ni permaneixerà impune, perquè som una comunitat valenta que no mira cap a un altre lloc**.

[Imatge: Unsplash]